Ústav biologie obratlovců, AV ČR, v.v.i.
Datum: 14.12.2016
Čís. j.: ÚBO-349/2016-1/2016
P/L, P/P: 4/0
Vyřizuje: P. Hnyková

KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA
Odbor životního prostředí a zemědělství
Žižkova 57, 587 33 Jihlava, Česká republika

Číslo jednací: KUJI 93319/2016 OZPZ 2885/2016

Rozhodnutí

Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství (dále též OŽPZ KrÚ Kraje Vysočina), jako příslušný orgán ochrany přírody podle ust. § 77a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v pozdějších zněních (dále též „zákon o ochraně přírody")

povoluje výjimku

dle ust. § 56 odst. 1 a 2 písm. d) zákona o ochraně přírody ze zákazů u zvláště chráněných živočichů uvedených v § 50 zákona o ochraně přírody, konkrétně držet a dopravovat mrtvé jedince nebo části (tj. vzorky biologického materiálu obsahující genetickou informaci z mrtvých či živých jedinců) zvláště chráněných živočichů (ZCHD) zařazených dle přílohy č. III k vyhlášce č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Výjimka se uděluje Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v.v.i. (ÚBO AV ČR), Květná 8, 603 65 Brno, IČO:68081766.

Pro výše uvedenou činnost se stanovují následující podmínky:

- Subjekty, od kterých ÚBO AV ČR hodlá získat genomický materiál, budou držiteli některého z následně uvedených nebo jiných zákonných aktů - osvědčení dle § 54 nebo výjimka dle § 56 zákona o ochraně přírody, potvrzení o výjimce ze zákazu obchodních činností dle zákona č. 100/2004 Sb.
- Odebrané vzorky budou uchovávány v podmínkách, které zajistí jejich dlouhodobé využití k požadovaným účelům.
- Vzorky budou označeny a evidovány. Evidence (popis vzorku, živočišný druh, datum nálezu/převzetí, místo nálezu/poskytovatel vzorku včetně druhu oprávnění k manipulaci se ZCHD) bude každoročně k 31.12. předložena KrÚ OŽPZ.

Platnost výjimky je na dobu určitou, do 31.12. 2026.

Odůvodnění

Podáním žádosti Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v.v.i.,, bylo dne 13. 10. 2016 ve smyslu § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) zahájeno řízení o výjimce dle § 56 zákona o ochraně přírody. Ve zdůvodnění žádosti je uvedeno: „V květnu minulého roku byla na základě memoranda o spolupráci mezi výzkumnými institucemi v ČR založena Národní genetická banka živočichů

(NGBZ). Zakládajícími členy jsou Ústav biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v.v.i. a Katedra zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Cílem je zajistit dlouhodobé uchovávání odborně konzervovaných vzorků genomického materiálu reprezentujícího biodiverzitu živočichů na Zemi, zejména však v ČR. Archivované vzorky budou využity pro co nejširší potřeby vědeckého výzkumu, vzdělávání a ochrany přírody. Genetická banka Ústavu biologie a obratlovců AV ČR byla založena v roce 2015 a je registrována v mezinárodním registru bank GRBio pod kódem IVB, na adrese Květná 8, 603 65 Brno. Jednat se bude o vzorky veškerého biologického materiálu obsahujícího DNA či RNA (např. vzorky svalové tkáně, krve, bukální stěry, spermie, vajíčka, trus, vytržené peří nebo chlupy, embrya živočichů, zbytky blan z vajíček, svlečky či obsah žaludku) či celé kadávery živočichů". K žádosti byl přiložen text Memoranda spolupráce.

Výjimka pro účely držení genomického materiálu je žádána pro všechny zvláště chráněné druhy živočichů uvedené ve vyhlášce č. 395/1992, příloze III, přičemž některé jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství. Žádost blíže nespecifikuje množství jedinců zvláště chráněných druhů ovlivněných záměrem.
Materiál pro genetickou banku bude získáván na území celé ČR převážně z uhynulých jedinců tj. většinou z jedinců usmrcených automobilovou dopravou nebo nabytím vzorků od jiných subjektů. Předpokládá se příjem materiálu z univerzit, muzeí, záchranných stanic apod. Uchovávání vzorků v genetické bance UBO AV CR bude fungovat i bez ohledu na existenci NGBZ a obnovování Memoranda spolupráce. Vzorky budou skladovány dlouhodobě, na dobu neomezenou.

Správní orgán dopisem ze dne 2. 11. 2016 oznámil zahájení řízení známým účastníkům. Ve smyslu ustanovení § 71 odst. 3 zákona o ochraně přírody jsou obce ve svém územním obvodu účastníkem všech řízení vedených podle tohoto zákona, pokud v téže věci nerozhodují jako orgány ochrany přírody. Na základě tohoto ustanovení mají postavení účastníka předmětného řízení obce Kraje Vysočina. Dle § 70 odst. 2 zákona o ochraně přírody byla ve stejném termínu o zahájení řízení informována občanská sdružení, která o toto u zdejšího správního orgánu požádala. Dle § 70 odst. 3 zákona mají tato občanská sdružení právo do 8 dnů od doručení tohoto oznámení písemně oznámit svoji účast v řízení. OŽPZ KrÚ Kraje Vysočina uvedeným dopisem ze dne 2. 11. 2016 současně umožnil účastníkům řízení uplatnit svá práva před vydáním rozhodnutí, zejména ve smyslu § 36 odstavce 3 správního řádu právo vyjádřit se k jeho podkladům (a činit další úkony a návrhy ve smyslu § 36 a § 38 správního řádu). K účastenství se žádné občanské sdružení nepřihlásilo a nikdo se k řízení do doby vydání rozhodnutí nevyjádřil.

Podklady pro vydání předmětného rozhodnutí tvoří žádost s popisem plánované činnosti, Memorandum spolupráce mezi členy sítě NGBZ, znalosti z úřední činnosti u obdobných případů.

Ve smyslu § 50 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody jsou zvláště chránění živočichové chráněni ve všech svých vývojových stadiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemisťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. Je též zakázáno je držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat, nabízet za účelem prodeje nebo výměny. Dále je dle par. 48 odst. 4 chráněn stejně jako zvláště chráněný živočich i mrtvý jedinec tohoto druhu, jeho část nebo výrobek z něho.

Jelikož jsou výjimkou povolovány činnosti a priori zakázané, je třeba posoudit, zda byly splněny podmínky dle odst. 1 a 2 § 56 zákona o ochraně přírody.

Základní obecnou podmínkou je povolení výjimky v zájmu ochrany přírody nebo převažuje-li jiný veřejný zájem nad zájmem ochrany přírody. V tomto případě se jedná o sběr a dlouhodobé uchovávání odborně konzervovaných vzorků genomického materiálu pro potřeby využití ve výzkumu. Jednou z hlavních aktivit NGBŽ bude vytvoření a řízení národní databáze živočišného genomického materiálu v ČR. Archivované vzorky budou využity pro co nejširší potřeby vědeckého výzkumu a ochrany přírody. Realizovaná činnost povede, mimo jiné, k ochraně globální genetické diverzity a jejímu zachování pro budoucí generace. Ve smyslu § 1 je účelem zákona o ochraně přírody udržení a obnova přírodní rovnováhy v krajině, ochrana rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a krás, což je dle názoru OŽPZ KrÚ Kraje Vysočina zájem sloužící prospěchu všech lidí, tudíž veřejný. OŽPZ KrÚ Kraje Vysočina má za to, že záměr tímto splňuje obě základní podmínky současně.

Výjimku ve smyslu § 56 zákona o ochraně přírody lze dále povolit, pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 zákona o ochraně přírody. Záměr představuje výzkumnou činnost, konkrétně vytvoření a provozování genetické banky pro pozdější výzkumné účely a zároveň ve prospěch ochrany přírody např. genetické analýzy záchranných programů, dlouhodobý monitoring změn genetické diverzity zvláště chráněných druhů apod. Na základě této skutečnosti byla výjimka povolena ve smyslu písm. d) pro účely výzkumu a vzdělávání, odst. 2 § 56 zákona o ochraně přírody.
Správní orgán ve výroku omezil dobu platnosti povolení na dobu určitou - do 31.12.2026. Požadovaná doba trvání povolení - 50 let je neúměrně dlouhá a to s ohledem na předpokládané změny vnějších podmínek, nestabilitu legislativního prostředí i nejistotu ohledně existence žadatele. Žadatel může po uplynutí doby platnosti požádat o opětovné vydání výjimky. Ohlašovací podmínky jsou vázány na povinnost KrÚ OŽPZ tzv. zpětného hlášení o využití výjimky pro orgány EU. Odborné konzervování vzorků a jejich možné dlouhodobé využití bez ohledu na existenci NGBZ, obnovování memoranda spolupráce nebo zajištění finančních prostředků garantuje žadatel již v žádosti (popisu záměru).

Souhrnem lze konstatovat, že záměrem je získávání vzorků biologického materiálu obsahujícího genetickou informaci a to buď z nalezených mrtvých jedinců anebo od různých subjektů, kteří těmito vzorky disponují, dále manipulace s nimi a jejich dlouhodobé uchovávání. Žadatel nebude aktivně zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, jejich biotopů či sídel a povede celkovou evidenci vzorků, včetně jejich původu. KrÚ OŽPZ shledává zákonné podmínky za splněné a vzhledem k tomu, že k žádosti byly doloženy všechny podklady pro vydání rozhodnutí, bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku.

Výjimka je platná pro území Kraje Vysočina vyjma CHKO Železné hory, Žďárské vrchy a velkoplošná zvláště chráněná území (národní přírodní památky a národní přírodní rezervace).

Poučení účastníků

Proti výroku tohoto rozhodnutí mohou podle § 81 správního řádu účastníci řízení do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí (dle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu se lhůta počítá ode dne následujícího po dni doručení) podat odvolání k Ministerstvu životního prostředí a to

podáním u Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru životního prostředí a zemědělství. Případné odvolání musí mít náležitosti uvedené v § 82 odst. 2 správního řádu.

Jihlava 9.12. 2016

„otisk úředního razítka"

Ing. Dagmar Santander Garcia Morávková
úředník odboru životního prostředí a zemědělství

Rozdělovník
Účastníci řízení:
Datovou schránkou:

1. Ústav biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v.v.i., Květná 8, 603 65 Brno
2. Obce Kraje Vysočina mimo CHKO